

КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Дисципліна «Історія психології»

1

факультет фізичного виховання

2

кафедра загальної психології

3

для спеціальностей
012 Дошкільна освіта

4

для освітньо-професійних програм:
Дошкільна освіта. Початкова освіта;
Дошкільна освіта

5

рівень вищої освіти
перший (бакалаврський)

Викладач:

Шайда Олександр Геннадійович – кандидат психологічних наук, доцент

профайл викладача: <http://www.slavdpu.dn.ua/index.php/kafedra-zahalnoi-psykholohii>

e-mail – ordnas876111@gmail.com

сторінка курсу в Moodle: <http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=913>

розклад консультацій: середа з 11.00 до 13.00

Анотація до дисципліни:

Об'єкт вивчення – уявлення про психічну реальність на різних етапах історичного розвитку.

Предмет вивчення – закономірності процесу становлення психологічного знання в історичному аспекті.

Мета навчальної дисципліни: засвоєння знань з історії виникнення та розвитку психологічної науки, основних тенденцій та концепцій наукової думки від найдавніших часів до наших днів.

Основні завдання: компетентності, які будуть сформовані у здобувачів за результатами вивчення:

- загальними:

- 1) здатністю розуміти сучасні концепції картини світу на основі сформованого світогляду ;
- 2) здатністю володіти культурою наукового мислення, узагальненням, аналізом і синтезом фактів і теоретичних узагальнень;
- 3) здатністю проводити бібліографічну та інформаційно-пошукову роботу з подальшим використанням даних при вирішенні професійних задач

- спеціальними:

- 1) здатністю до активної комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності;
- 2) здатністю використання систем категорій та методів, необхідних для вирішення типових і нових задач у різних галузях професійної діяльності ;
- 3) здатністю визначати сфери прикладної психології, яка надає можливості для розвитку професійних якостей особистості .

Очікувані результати навчання:

Знати основні етапи становлення та розвитку психологічних знань; - основні персоналії, їх досягнення, ідеї засновників напрямків і шкіл світової психології;

Володіти світоглядно-гуманістичним змістом історії розвитку ідей та психологічних шкіл;

Встановлювати причинно-наслідкові зв'язки розвитку світу (суспільства, його окремих складових) та життєдіяльності людини у ньому;

Доступно та аргументовано представляти результати досліджень у письмовій та усній формах, брати участь у наукових дискусіях.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни:

Предмет, місце і роль історії психології у системі загальнонаукового і психологічного знання Історія психології як наука, її предмет і завдання. Історичне формування метода психології. Місце і значення історії психології в системі наукового знання. Психологія як галузь гуманітарного наукового знання: визначення і засади. Історія психології і завдання розробки системи психологічної науки.

Принципи та методи історико-психологічного дослідження. Методологічні принципи і підходи до побудови історії психології. 5 Культурологічний принцип в історії психології. Феноменологічний принцип в історії психології. Екзистенціальний принцип в історії психології. Підходи до вивчення історії психології у зарубіжній психології. Взаємозв'язок історії психології з іншими науками. Методи аналізу і тлумачення в історико-психологічному дослідженні.

Розвиток психологічних уявлень у контексті міфології та філософії давнього світу. Виникнення і суть анімізму. Метемпсихоз і метаморфоза як категорії міфологічної психології. Тотемізм як тлумачення психічної діяльності живих істот. Міф як джерело психологічної думки. Уявлення про природу міфу: теорії і персоналії.

Розвиток психологічної думки в епоху античності. Генезис, природа і розвиток античної психологічної думки. Форми грецького життя, що підготували зародження філософії. Суспільна релігія і орфічні містерії. Фундаментальні проблеми античної психології. Характер вирішення конфліктних відношень. Поєднання мікрокосмосу і макрокосмосу в психології неоплатонізму. Психологія колізійних протиставлень у ситуації вчинку. Духовна революція біблійного послання.

Психологічна думка і релігійні ідеї середніх віків. Логіка Середньовіччя. Антропологічний принцип у ранньосередньовічній психології та його матеріалістична тенденція. Проблема розвитку в ранньосередньовічній психології: постановка проблеми психічного розвитку; елементи стихійної діалектики в ученні про становлення психічного; матеріалістична тенденція у проблемі розвитку психіки. Психологія Середніх віків і перехід до мотиваційного етапу в історії психології.

Філософська і психологічна думка в епоху Наукової революції (Бароко) Психологічні ідеї в філософській думці доби бароко. Наукова революція: загальна характеристика. Формування нового типу знання, що потребує поєднання науки і техніки. Духовна ситуація в Німеччині. Тоталітарний анархізм. Креативна децентрація: наукові досягнення.

Епоха Просвітництва і рух філософсько-психологічної думки «Просвітительський розум» проти метафізичних систем. Просвітництво і неокласицизм. Авантюризм і особистість. Просвітницький титанізм. Масонство як анти просвітництво. Мотиваційний аспект у психології Просвітництва та її основні проблеми.

XIX ст.: від романтизму в культурі до психології як науки Зародження та розвиток психології як науки про свідомість першої половини XIX ст. Становлення німецької емпіричної психології. Природничо-наукові передумови психології. Психологія першої половини XIX ст. Розвиток асоціативної психології. Анатомічне вивчення нервової системи. Вчення Чарльза Бела про «нову анатомію мозку».

Становлення психології як науки у XIX столітті та розвиток її галузей. Становлення психології як самостійної науки та розвиток її галузей у другій половині XIX ст. Перші програми психології як самостійної науки. Розвиток галузей психології у другій половині XIX ст. Експериментальна психологія. Диференційна психологія. Психологія розвитку. Зоопсихологія. Соціальна і культурно-історична психологія. Психотехніка.

Основні напрями та наукові школи XIX -XX століття. Психологічна думка кінця XIX - початку XX ст. Криза в психології. Зародження психологічних шкіл та напрямків у зарубіжній психології. Школа структуралістів, Вюрцбурзька школа. Функціоналізм та біхевіоризм в США, гештальтпсихологія та психоаналіз З.Фрейда.

Становлення та розвиток сучасних напрямів закордонної психології. Сучасні напрями і школи закордонної психології та психотерапевтичні підходи. Основні положення провідних сучасних закордонних напрямів: гуманістичної та когнітивної психології. Сутність сучасних закордонних психологічних теорій. Зміст та основні принципи психотерапевтичних підходів: клієнтцентрована терапія К.Роджерса, логотерапія В.Франкла, психодрама Дж.Моренно, психосинтез Р.Ассаджиолі, гештальттерапія Ф. Перлза, трансактний аналіз Е.Берна та ін. Значення напрямів, шкіл та підходів для психологічної теорії та практики.

Історико-психологічні дослідження XX століття. Канонічна психологія початку XXI ст.. Сцієнтизм і гуманістичне спрямування психології. Психологія і ідеологія. Історія психоаналізу. Історичні витоки особливостей психологічного європейського та східного напрямів. Перспективи розвитку психології в Україні та за кордоном на початку III тисячоліття.